

Urter i græsmarken

Nyt projekt undersøger, hvor godt forskellige urter klarer sig i græsmarken, og hvilken foderkvalitet og mineralindhold de bibringer

■ I økologiske græsmarker udsås der nu om dage ofte en blanding af græs og urter. Og det er der mange grunde til. Nogle urter har et højt mineralindhold, andre kan hæmme parasitter eller dæmpe trommesyge, mens andre igen kan modstå tørke eller forventes at påvirke mælkekvaliteten. Et ønske om øget biodiversitet er yderligere en grund til at etablere urter i græsmarken.

For at finde ud af hvor godt de forskellige urter klarer sig i græsmarken, og hvilken foderkvalitet og mineralindhold de hver især bibringer, har vi startet et forsøg hos fem økologiske mælkeproducenter samt på Forskningscenter Foulum. Vi har i 2006 etableret tre forskellige blandinger i marker, der afgræsses med

malkekøer. Blanding 1 er en traditionel blanding 22 (alm. rajgræs og hvidkløver) tilsat 1 kg rødkløver. Blanding 2 er herudover tilsat 5 kg urter (cikorie, vejrbred, kommen, bibernelle, kællingetand, kørvel og espersette), mens der i Blanding 3 indgår yderligere 9 kg rajsvingel (Perun) og 4 kg lucerne. Totalt blev der i alle blandinger udsået 26 kg frø/ha.

Etablering og tørstof

De forskellige urter blev etableret med varierende succes. Cikorie og lancetbladet vejrbred blev etableret godt på alle gårde. De dækkede i gennemsnit 18 procent af jorden i april måned. Kommen, bibernelle og kællingetand blev etableret noget forskelligt på gårdene. Selv om der godt kunne være ret mange planter, fyldte de ikke så meget, og dækkede hver især ikke mere end 2 procent af jorden. Kørvel og espersette så vi næsten ikke. Lucernen blev på flere gårde etableret med en stor plantebestand, men dækkede alligevel ikke

mere end 2 procent, og rajsvingel dækkede 28 procent af jorden i april.

Igennem sæsonen 2007 har urterne som gennemsnit udgjort 23 procent af afgrødetørstoffet, hvilket faktisk er en pænt stor del. Men der har været stor forskel på urterne. Cikorie og vejrbred har udgjort 18 procent, mens de øvrige tilsammen har udgjort 5 procent af tørstoffet. Selv om der på flere gårde har været mange planter af kommen, kællingetand og lucerne har de været meget spinkle og derfor ikke udgjort så meget afgrødetørstof. Rajsvinglen fyldte meget om foråret, og vi forventede, at den ville konkurrere hårdt mod de andre afgrøder, men det har den faktisk ikke gjort. Den botaniske sammensætning blev ikke påvirket af, om der var rajsvingel i blandingen.

Græsning og fordøjelighed

Kørerne græssede de tre blandinger på næsten samme måde, dog græssede de ikke cikorie og vejrbred så langt ned som de øvrige arter. Der har

■ FORSKNING

Nyt fra
Forskningscenter for
Økologisk Jordbrug

Af Karen Søegaard, seniorforsker,
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet,
Århus Universitet

foreløbig vist sig en stor forskel på foderkvaliteten af de enkelte arter. For eksempel var fordøjeligheden af organisk stof meget høj i kommen gennem hele sæsonen, mens den i vejrbred var meget lav. Blandingerne følges nu i to år mere. På Forskningscenter Foulum undersøges det, hvordan gylletilførsel og slæt/afgræsning påvirker konkurrenceforholdet mellem de mange arter. Desuden undersøges, om der fra gård til gård er forskel på mængden og sammensætningen af mineraler i de enkelte urter.